

VESTNIK

in napredek slovenskega obrtništva.

Državna licejska knjižnica
Ljubljana.

iznaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno . . . 48 K
polletno . . . 24 »
četrtno . . . 12 »
posamezna številka . . . 2 »

Oficijelno glasilo „Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani“
in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“ s sedežem v Celju in
slovenskih obrtnih društev.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Ponatis dovoljen le z navedbo vira.
Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Dunajska cesta 20.

Cene inseratom:

Pri 1× objavi $\frac{1}{4}$ str. 1000 K
» » » $\frac{1}{2}$ » 500 »
» » » $\frac{1}{4}$ » 260 »
» » » $\frac{1}{8}$ » 140 »
» » » $\frac{1}{16}$ » 75 »
Pri 12 kratni objavi 5%, pri
24 kratni obj. 10% popusta.

IV. letnik.

V Ljubljani, 8. oktobra 1921.

Štev. 19.

Obrtna razstava v Mariboru.

Zanimiva je bila razstava prvega zajčjerejskega društva za Slovenijo, ki jo je aranžiral stavbeni nadkomisar Karl Steinbrenner. Društvo je razstavilo kože raznih zajčjih pasem, kakor belgijskega velikana, srebrastega Angora, sivosrebrastega Havara, black and tan, rumeno-srebrastega in modrega. Društvo šteje okrog 55 članov in ima 400 do 500 zajcev. Namen društva je propaganda racijonelne kulture, in ekonomičnega vnovčenja zajcev. V najkrajši dobi namerava povečati svoje podružnice v Št. Ilju in Ptuj in drugod po Spodnjem Štajerskem. Med vzorci so bili razen kož in zajčjega hleva razstavljeni vzorci zajčje dlake, zajčjih kožuhoval, zajčjega usnja in čevljev iz zajčje kože.

Višek užitka na razstavi je bila zbirka v mali dvorani, ki je bila posvečena umetni obrti. Tu so razstavile šolske sestre, ženska obrtna šola, umetni rezbarji, slikarji, ključavničarji, graverji in izdelovalci godbenih instrumentov. V ogledu se je nahajal krasni, moderno rezban in ornamentiran oltar kiparja Ivan Sojčca, zraven pa slike njegovih cerkvenih rezbarskih del iz Vuzenice, Cirkovc, Št. Vida pri Ptuj, Remšnika, Kebelja, Sv. Martina, Sv. Bolfenka, Zagvele, Št. Lovrenca in osnutki še ne izvršenih del. Steno sta krasili dve sliki umetnega slikarja g. Koebeke, ki sta bili povečani po stari šoli. Šolske sestre so razstavile mašno obleko in razne vezene. Na drugi strani sta bila dva klavirja in del orgel, harmonijev in klavirjev Josipa Brandla iz Maribora. Jako okusni so bili rezbarski izdelki Josip Tuhtana in graverški Friderik Binderja, dalje pasarski predmeti, cerkveno orodje, električna stojala, svetilke in lestenci Karol Tratnika, Fran Kagerja, dalje slikarski vzorci in ornamenti Fr. Horvata, ki se bavi specialno s cerkvenim slikarstvom in Henrika Coffon.

Izredno pohvalo je zaslužila razstava Vesne, ženske obrtne šole in umetne obrtnice gđe. Špelce Mladič. Ženska obrtna šola je v dveh letih svojega obstoja dosegla naravnost presenetljive uspehe.

Oddelek za risanje osnutkov je razstavil kolekcijo risb svojih gojenk za namizne prtiče, soutache-okraske za ženske obleke, bordure, za otroške oble-

kice, za torbice, za narodne in moderne vezene in okusni, najdovršenejši zvršbi, ki dokazuje originalno kombinacijo in modno fantazijo risalk.

Oddelek za vezene, katerega je vodila ga. Anica Ašičeva, je razstavil krasno izbrano kolekcijo vezin, s hrvaškimi, slovenskimi in maloruskimi motivi slovenskih peč, modernih prtičev, srbske tkani- ne z modernimi okraski, ročnih torbic, modernih rut, blazin, čipkarskih izdelkov, z vezeninami okrašenih pisalnih map in spominskih knjig s hrvaškimi motivi. Trud in vnema obeh učiteljic za povzdigo zmislja in cenitev ter razvoja ženske umetne obrti je izrednega priznanja in pohvale vredni.

Umetna obrtnica Špelca Mladič je študirala na Dunaju pri Olbrichu moderno ornamentiko in vodi sedaj oddelk za risanje osnutkov na ženski obrtni šoli. Od lastnih del je razstavila razne slike na svilen trakove, rez v finoleju, moderno poslikane in ornamentirane vaze in razne druge ornamente in slike.

Izmed ostalih skupin razstavljalcev je predvsem omeniti prvo mariborsko tovarno za milo prej C. Bros, ki je na velikem bloku mila razstavila iz mila umetno izvršen kip iz Zlatorogove pravljice, dalje trdko Erich Eisenmann, ki izdeluje sirilni prašek in tekoči sirilni izvleček. Trdko je za naše planince in sirarje jako važna in ima zastopstva po celi državi. Trdko Viktor Zore iz Lajtersperga razstavlja svoje izdelke kavinih nadomestkov in sicer zdravstvene sladne kave, ržene kave znamka „Merkur“ in žgane- ga ječmena. Podjetje je bilo ustanovljeno leta 1910 in zalaga s svojimi izdelki vso Slovenijo in Hrvaško do Mitrovice. Ludvik Zabukovšek ima na razstavi zbirko svojih kemičnih izdelkov in sicer makovo olje, firnež, laneno, kremzirske, belo, mastiko in re- tušni firnež za oljnato slikarstvo.

Dalje je omeniti sedlarske in jermenarske iz- delke, konjske opreme Ivan Kravosa in I. Bezjaka, luksuzno kočijo Jos. Pečarja in sani Jos. Stanjka.

Pavel Ledinenk je razstavil kolekcijo vinskih in pivnih sodov, v katerih je specializiran, ker jih kranjski sodarji ne izdelujejo. Posebno pozornost vzbuja miniaturi landauer tyrdke Počivalnik, ki je izveden z luksuzno opremo in največjo dovršeno-

stjo. Od usnjarjev je razstavil kolekcijo samo tov. Vil. Freund, ki je zadnji čas začel tudi izdelovati stiskano usnje za tapetnike in za pohištvo, ki se poprej pri nas ni izdelovalo. Za poljedelce je posebno važna kolekcija verig Ferdinanda Frankla, ki ima v Studenčih pri Mariboru tovarno vsakovrstnih verig za tehnične in poljedelske svrhe in okovov za jarme.

Kakor uvodoma omenjeno, ta prva razstava nin obsegala vseh strok obrtništva, ki skriva po svojih delavnicah še mnogo zanimivega in originalnega dela. Tako n. pr. živilna industrija, precizna, fina mehanika, mehanično in stavbeno ključavničarstvo skoro sploh niso bili zastopani na razstavi, dasi imajo v Mariboru velike obrate. Zato želimo, da jih bodoča povečana in razširjena razstava ve združi in enotno seznanji z javnostjo. Že letošnja obrtna razstava bo dosegla sigurno svoj uspeh in marsikateri kupec se bo odslej ustavil v Mariboru in ne bo iskal za mejo v Avstriji tega, kar si lahko nabavi po konkurenčni ceni doma. Štajersko obrtništvo je osvedočilo svoj polet in upamo, da bo to stremljenje našlo pri merodajnih činiteljih polnega porazumevanja in podpore.

Izenačenje upravnih zakonov.

Že parkrat smo na gotovih mestih govorili o izenačenju zakonov. Ako ne pride v bližnji bodočnosti do velikih notranjepolitičnih izprememb, in bo zopet zasedal parlament, bo to vprašanje postalo zelo aktualno. Vladne stranke bodo skušale, čimprej izvesti izenačenje nekaterih upravnih zakonov, da si s tem utrdijo stališče. — Iz strokovnih, povsem nepolitičnih razlogov pa moramo v tem vprašanju resno svariti pred vsako prenapljenostjo, ker smo si v svesti, da bi se na ta način uvedlo v upravo skrajno pomanjkljive in nobeden del države zadovoljujoče postave, ker bi slednje premalo upoštevale dosedanje gospodarske razmere v posameznih pokrajinah. V mislih imamo predvsem ono upravno zakonodajo, ki reglementira gospodarsko življenje ter postavlja norme za tovarniško in obrtniško delo ter za različne panoge trgovskega poslovanja. Vlada je dozdej že izdala nebroj začasnih uredb, ki zadevajo v te poklice in ki so nastale preko noči, na brzu roku, ter so v prizadetih krogih izzvale mnogo opravičenega odpora. Priznamo, da poteka dandanes državno življenje sila brzo in vsak dan rodi nove zahteve, ki jih mora vlada neodložljivo normirati, ali pri vsem tem pritisku razmer moramo vstrajati na zahtevi večje stvarnosti. To so uredbe, katerih življenska usoda je še negotova in se bodo še enkrat pretresale. Že tukaj moramo opozoriti na to, da mi moremo priznati samo ono gospodarsko zakonodajo, ki upošteva ne samo eno plat, ampak predvsem tudi položaj in potrebe interesentov. Mi navadno sploh nismo imeli priložnosti, da bi pretresli posamezne uredbene načrte, ter smo bili postavljeni večinoma pred gotova dejstva, in to mnogokrat prav nepričakovano in v našo veliko gmotno škodo. V tem oziru so vsi gospodarski krogi v državi složni, da treba v prvi vrsti slišati njihovo mnenje, kadar gre za njihove zadeve. Ali končno večina teh reglementacij zadeva prehodne gospodarske pojave in nima trajnega pomena.

V tem večji meri pa moramo zahtevati, da se delo izenačenja gospodarskih upravnih zakonov, ki bodo veljali dolgo dobo let, ker obravnavajo načelna vprašanja pravne ureditve obrtnega dela, ne prenaagli in se vrši brez ozira na trenutni politični položaj. Vlada bo tudi v tem pogledu morala iti tisto pot, kot so jo šle druge mlade države v preteklosti in še le po vsestranskem študiju organizacij interesentov in združitvi vseh elaboratov staviti tozadevne zakonske predloge. Danes je namreč podoba ta, da nam preti vdreti v to panogo izenačenih zakonov precejšen diletantizem in površnost.

V tem oziru nam mora biti za vzgled unifikacijsko delo na polju zasebnega prava, ki je predmet sodnega postopanja. To delo je že pred daljšim časom započelo in se marljivo in teemljito nadaljuje. In vendar bo šele z leti dokončano. Res je, da naša panoga zadeva vedno izpreminjajoče se gospodarsko življenje ter imajo tukaj besedo v veliki meri tudi praktiki; ali tudi tukaj gre za rešitev načelno važnih vprašanj, ki jih ne moremo enostavno in pavšalno rešiti enako ugodno za vse dele države, temveč moramo stopnjovati med različnim gospodarskim napredkom posameznih pokrajin. Kakšno stališče naj zavzamemo v vprašanju obrtne svobode, usposobljenostnega dokaza, združnega prava, delavskega prava, obrtnih oblasti itd.? Po našem mnenju bo treba tukaj temeljitega razgovora ter vsaj za bližnjo bodočnost pustiti prost razmah sedanjim razmeram v pokrajinah. Iz Beograda smo že parkrat dobili vest, da vlada namerava vsa ta vprašanja čim preje enotno urediti. Pri vsaki taki vesti se je predvsem našega obrtništva polastila precejšnja nervoznost, in vse je hitelo, da v resolucijah izjavi, da vstraja na vseh modernih predpisih avstrijskega obrtnega zakona ter odklanja razširjenje srbske postave na vso državo.

Kar se posebej slednjega zakona tiče, moramo iz izkušnje ugotoviti sledeče: Naloga ministrstva za trgovino in industrijo je, da pripravi ves material za nov obrtni zakon, v ta namen imenuje komisijo interesentov, ki bi fungirala kot posvetovalni organ posameznemu strokovnjaku ali manjši skupini strokovnjakov-pravnikov, katerim bi se poverila naloga, da izdelajo načrt novega zakona. In ta načrt, ki bi moral biti opremljen z vsem motivnim materialom, naj bi se najprvo obravnaval v posameznih gospodarskih stanovskih organizacijah, nato v skupnem posvetovanju teh organizacij, ter na to šele naj bi smel biti predložen parlamentu v parlamentarno obravnavanje. Ako ne bomo šli te poti, utegnemo doživeti mrtvorojeno dete, katero bo vsem v škodo, ki se posebno na tem polju kaj hitro pokaže in ima lahko nedogledne posledice. Dosedanji način, da je ministrstvo takorekoč skušalo od zunaj dobiti zakonski načrt, si moremo razlagati samo s pomanjkanjem strokovno izvežbanega uradništva, ali ta pot brezdvomno ne pelje do nobenega cilja. Saj imamo več vseučiliških profesorjev, ki bi jim bilo poveriti to težavno nalogo, seveda s primernimi časovnimi termini. Strokovne organizacije pa bodo marljivo sodelovale in v zavesti, da gre za dobrobit cele države, izvršile po svojih najboljših močeh svojo posvetovalno funkcijo.

Razširjajte „Obrtni Vestnik“.

Davek na poslovni promet.

Uvedba knjige opravljenega prometa.

Po razglasu delegacije ministrstva financ v Ljubljani z dne 26. septembra 1921, št. 2715/3 ex 1921, je uveden od 1. oktobra t. l. dalje z uredbo z dne 27. junija 1921 (razglašeno v Uradnem listu z dne 19. septembra 1921, št. 29), novi davek na poslovni promet hkratu pa s 30. septembrom t. l. ukinjen dosednji davek na poslovni promet, ki je bil razglašen v Uradnem listu št. 436, z dne 25. novembra 1920.

Po novi uredbi je temu davku zavezan ves promet stvari in osebnih storitev proti odškodnini, izvršeni v državi z namenom pridobivanja dohodkov, ako ga izvršujejo pravne in fizične osebe v obsegu svojega glavnega, pomožnega in postranskega posla (poklica), promet stvari pa — ako presega odškodnina 20.000 K — v smislu čl. 4 te uredbe tudi tedaj, kadar je opravljen v državi po drugih pravnih in fizičnih osebah, ne glede na njihov poklic.

Za stvari v smislu te uredbe se smatrajo vse premičnine, vse stvari spojene z nepremičninami, kolikor se prodajajo ločeno, bodisi tudi preden se ločijo, listine, s katerimi se pridobiva lastninska pravica do premičnin (razkladnice, konosmani, opremni listi), potem zastavni listi in druge listine, ki dajejo zastavno pravico na premičninah, nadalje pravice, ki so predmet pravnega prometa, ter predstavljajo ekonomske dobrine, kakor n. pr. avtorske pravice do živgov vzorcev itd. in osebne pravice: koncesije, obrtna dovolila itd., razen vseh pravic do nepremičnin.

Davčna obveznost nastane, ko se izvrši plačilo za kupljene stvari ali izvršene storitve. Davek znaša 1 % vsote, prejete za odškodnino. Poleg tega predvideva uredba za promet stvari in storitev na drobno, ki ga samostojno opravljajo ribiči, poulični prodajalci, mesarji, fižakerji in enovprežniki, odnosno vozniki z enim ali največ z dvema konjema, nosači ali težaki, čistilci obutev in podobni pavšalno obdačenje.

Vsi plačevalci davka po tej uredbi, razen ravnokar navedenih pavšalno obdačenih in onih oseb, ki so izvršile promet po (čl. 4, zadnji odstavek uredbe) morajo od 1. oktobra 1921 dalje voditi »opravljenega prometa« po vzorcu A) ali a) in sicer za vsak obrat posebej.

Do nadaljnjega so zavezani voditi knjigo po vzorcu A)

1. Vsa podjetja, ki so zavezana pridobitniki po II. pogl. zak. o osebnih davkih z dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220,

2. Vse družbe z omejeno zavezo,

3. Vse protokolirane tvrdke.

Vsi drugi davčni zavezanci, razen onih, ki bodo plačevali davek pavšalno, morajo voditi knjigo po vzorcu a).

Glede premogovnikov vsebuje natančneje določbe Pravilnik za izvrševanje uredbe z dne 20. julija 1921, št. 290, Uradnega lista k členu 10.

V knjigo morajo davčni zavezanci vpisovati dnevno ob sklepu poslovanja vsoto odškodnin, prejetih v gotovini za opravljeni promet t. j. prejeta plačila za opravljene prodaje ali izvršene storitve. Iz tiskovine A) je razvidno, kako je knjižiti odškodnine za promet, opravljen na kredit; oba vzorca A) in a) vsebujeta še poseben razpredel za promet z državo in navodilo, kako je knjižiti predmet in vrednost

predmeta, ki ga vzame lastnik iz obrata za svojo osebno in domačo potrebo.

Na koncu vsakega trimesečja, torej prvič 31. decembra 1921 morajo davčni zavezanci knjige zaključiti, od skupnega prejemka preračunati po čl. 6 odst. 6 pravilnika 1 %, ter proračunjeni znesek oddati kot davek na poslovni promet brez vsakega posebnega poziva najkasneje v 30 dneh davčnemu uradu s kuponom, ki se nahaja pri knjigi opravljenega prometa.

Zgoraj omenjeni pavšalno obdavčeni morajo na individualen poziv davčnega oblastva vložiti prijave po vzorcu b), navesti vsoto letnega prometa, izvršene v predidčem letu ter plačevati 1/4 letno davek na poslovni promet — krošnjariji in drugi obvezanci z obrtnim dovoljenjem za 1 leto ali krajšo dobo plačujejo davek na podlagi prijave b) za celo leto, odnosno za del leta vnaprej obenem s plačilom ostalega neposrednega davka. — Osebe pa, ki so izvršile slučajni promet stvari proti odškodnini, ki presega 20.000 K (čl. 4 zadnji odstavek) morajo v 14 dneh prijaviti vsak tak primer s prijavo po vzorcu b) in plačati 10 % davek.

Ob zaključku leta se potom javnega razglasa pozovejo vsi davčni zavezanci, ki vodijo knjigo opravljenega prometa po vzorcu A) oziroma a), da predložijo prijave po vzorcu B).

Davčna oblastva bodo na podlagi teh prijav in uradnih poizvedb ugotovila končni predpis davka in odredila ali odpis med letom preveč plačanega davka ali pa naknadni predpis davka, kateri se bo davčnim zavezancem naznanil s posebnim plačilnim nalogom po vzorcu a).

Tiskovine vzorcev A), a) in b) se dobivajo pri davčnih uradih, razpečevalcih kolkov in trafikantih, pol pole stane 4 K.

Člena 12 in 13 uredbe vsebujeta strogo kazenska določila za prestopke uredbe o davku na poslovni promet.

Novi pravilnik o ureditvi prometa z devizami in valutami

Je stopil v veljavo dne 25. septembra t. l. Objavljen je v »Služb. Novinah« št. 214. Cela trgovina z valutami in devizami je pod kontrolo fin. ministra in Narodne banke in njenih filijalk, pri katerih se ustanove posebni odbori. Import valut je dovoljen, tranzit istotako proti izpolnitvi prijavnih formalnosti. Izvoz valut (jemati seboj na pot) je dovoljen brez nadaljnjega v vsoti 3000 franc. frankov ali tej vrednosti jednaki množini druge valute. Za večje vsote treba dovoljenja Narodne banke, odnosno ministra za finance. Dinarjev sme tekom enega meseca vzeti potnik seboj do 3000. V zemlji je trgovina z valutami ter zlatom in srebrom dovoljena, ali trgovina z valutami mora voditi posebne knjige o prodaji in nakupu. Promet z devizami, akreditivi, izplačili se sme vršiti le potom Narodne banke in pooblaščenih bank s kapitalom 10 milijonov kron. Import deviz je prost, prodajati se smejo le Narodni banki in pooblaščenim bankam. O prometu se vodi knjiga. Devize smejo dobivati le osebe, ki dobe dovoljenje na podlagi izkazov o kupčijski obveznosti v inozemstvu. Kupujejo

se devize pri Nemški banki in pooblaščenih bankah. Take stranke morajo dobiti dovoljenje pri odborih Narodne banke. Devize dobe pri obvezih, da importirajo blago tekom šestih mesecev. Strankam treba tudi potrdila o protokoliranju financ in plačila davka za 1920 in polovico 1921. Za netrgovce je možno dobiti devize v gotovih primerih do zneska 3000 fr., preko s posebnim dovoljenjem. Za inozemske trgovce so posebni predpisi. Osiguranje valute na strani eksporterjev je potrebno le za sledeče blago: moko in žito vseh vrst, živino, mast, meso, surove kože in izdelane; izdelke iz mesa; za les vobče, kuhano in suho sadje, izvzeto pekmez, jajca. Uvoznik hkratu izvoznik ima posebno stališče za $\frac{2}{3}$ devizne vrednosti. Država more kupiti $\frac{1}{3}$ devizne svote po kurzu. Krediti na podlagi valut in deviz niso dopustni. Inozemskim firmam ni dovoljeno dajati kredite v dinarjih. Prevzemanje obvez v dinarjih v inozemstvu je tudi posebej urejeno. Odbori za kontrolo se ustanove pri Narodni banki v Beogradu, Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu, Skoplju. Bankam se more postaviti tudi posebne komisije. Pooblaščenke banke plačajo $2\frac{1}{2}$ pro mille svojega kapitala za kontrolo.

Obrtno nadaljevalne šole.

Dolgo vrsto let se že bori obrtniški stan za svoje pravice. Ko je padla v prah sila stare avstro-ogrske monarhije, ki s svojimi starokopitnimi zakoni in uredbami ni dopuščala obrtnikom, da bi povzdignili svojo obrt in jo unapredili v zmislu zahtev moderne dobe, tedaj je bilo vsem obrtnikom, ki so bili na ozemlju bivše monarhije in ki pripadajo danes Jugoslaviji, pri sreči, ko da bi odpadli vsi okovi in vse ve-rige, ki so vezale obrtniški stan.

Zato smo upali na preobrat in se ga veselili, ker smo pričakovali, da prinese obrtništvu prepoved, ki mu bo odprla nova pota in nova sredstva za dosego ciljev. Upali smo — toda žal moramo upati še danes, ker pravega izboljšanja ni, kar se vidi posebno pri obrtno nadaljevalnih šolah.

Še danes morajo obrtniki sami vzdrževati obrtno nadaljevalne šole, kar niti včasih ni bilo potrebno.

Država, ki bi morala z vsemi močmi podpirati obrtniški stan, ki bi morala na vse kriplje skrbeti za procvit obrti in njen napredek, ker je to v prvi vrsti njena korist, ta država plača danes samo dve tretjini vseh stroškov za vzdrževanje obrtno nadaljevalnih šol — eno tretjino pa morajo plačati interesi, to je občina in obrtniške organizacije. Ker se pa vse občine branijo teh izdatkov, zato nalože to breme že po davkih dovolj izmoganemu obrtniku. Ali plačati ali pa ne bo šol — je stalni ultimatus, s katerim se prisili obrtnika, da plača vso tretjino. Obrtnik je tako v vsej državi edini, ki si mora sam plačevati svoje strokovne šole. In vendar je to največje koristi za državo, ker brez šole ni dobre obrti, brez dobre obrti pa ni dobre države, ni njene gospodarske osamosvojitve.

Zato vprašamo merodajne kroge, ali mislijo ukreniti vse potrebno, da prevzame država vse izdatke za vzdrževanje obrtno-nadaljevalnih šol in da izpopolne obrtnonadaljevalno šolstvo tako, da bo v resnici odgovarjalo potrebam obrtništva!

Tudi obrtniški stan je steber države in zato pričakujemo, da vsaj v tem oziru ne bo varano naše upanje.

Izvršilna naredba

ministrstva za trgovino in industrijo, oddelka v Ljubljani o ustanovitvi pokrajinske zadruge sedlarjev, jermenarjev, torbarjev, bičarjev in ličarjev vozov.

Na podstavi členov 3. in 4. naredbe deželne vlade za Slovenijo z dne 15. novembra 1919, št. 11 v Uradnem listu iz leta 1920, s katero so se izdali predpisi za pospeševanje ustanovitve strokovnih obrtnih zadrug in zvez obrtnih zadrug, se odreja po zaslišanju trgovske in obrtniške zbornice in poslujočih zvez obrtnih zadrug:

Člen 1.

Ustanavlja se ta-le pokrajinska strokovna obrtna zadruga za vse območje pokrajinske uprave za Slovenijo:

Zadruga sedlarjev, jermenarjev, torbarjev, bičarjev in ličarjev vozov s sedežem v Ljubljani.

Člen 2.

Z ustanovitvijo zadruge, navedene v členu 1. so postali vsi sedlarji, jermenarji, torbarji, bičarji in ličarji vozov člani te strokovne zadruge in so izločeni iz obrtnih zadrug, pri katerih so bili dosedaj vpisani.

Člen 3.

Ta naredba stopi v veljavo z dnem razglasitve.

Ministrstvo trgovine in industrije,

oddelek v Ljubljani, dne 28. septembra 1921.

Dr. Marn, s. r.

Razpisi.

Dobava 10.000 kg svinjske masti. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 10. oktobra t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani pismena ofertalna licitacija na nakup 10.000 kg čiste svinjske masti. Oglas s podrobnejšimi podatki je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Stare šatulje in zaboje iz pločevine ima na prodaj vojna uprava. Ta material se nahaja v intendantskih skladiščih in sicer v Ljubljani 10.000 kg v Mariboru 15.0000 kg in v Celju 2.500 kg. Material je spravljen pod streho ter se nahaja v dobrem stanju. Interesentje si ga naj ogledajo in naj stavijo svoje ponudbe komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

Prodaja pločevinastih škotelj. Uprava intendantskega skladišča IV. armijske in savske divizije v Zagrebu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo prodalo dne 10. oktobra t. l. ob 11. uri

dopoldne v njeni pisarni (Zagreb, Savska cesta 4) potom ustmene licitacije 220.000 komadov raznih pločevinastih škatelj (od konzerv in biskvita). Istotam so na vpogled podrobnejši podatki in pogoji.

Prodaja iglastega lesa pri gozdarskem odseku pokrajinske uprave v Sarajevu, določena za dan 17. septembra t. l., je preložena na dan 17. oktobra t. l. Predmetni oglas je interesantom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Razno.

Okrožnica vsem okrajnim glavarstvom, političnim ekspozituram, mestnemu magistratu v Ljubljani in civilnemu komisariatu za Prekmurje. Nekateri obrtni zadrugi posedujejo in oddajajo članom še vedno le v nemškem jeziku sestavljena pravila. Da se zadrugam ne povzroči stroškov, se zaenkrat to še dopušča, a pri eventualnih spremembah pravil naj zadrugi poskrbijo za slovenska pravila in le taka predložijo v odobritev. Zahtevati pa je od zadrug, da kot javne korporacije pošiljajo vloge na državne urade in izdajajo spričevala le v slovenskem jeziku. Istotako morajo zadrugi rabiti le slovenske žige. Obrtni zadrugi naj se o tem na primeren način obveste. — **Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani.** — Dr. Marni l. r.

Obrtnim zadrugam, ki rabijo združna pravila se poroča, da je Deželna zveza obrtnih zadrug v Ljubljani naprosila »Delniško tiskarno«, da ima stavek združnih pravil vedno pripravljen in da lahko združna pravila v najkrajšem času zgotovi. Vsled tega se obrtni zadrugi, katerim so združna pravila pošla, opozarja, da jih v slučaju potrebe naroče potom Deželne zveze obrtnih zadrug v Ljubljani, katera prisrbi tudi potrebno korekturo. Pripominja se, da so pravila z ozirom na to, da stavek stoji izdatno cenejša, kakor pa če da posamezna zadruga pravila tiskati v tiskarni, v kateri se mora cela pravila na novo staviti. V zadnjem času se je ustanovilo nekaj novih zadrug, ki pa še nimajo tiskanih pravil in tem bode omenjena olajšava dobro došla.

Uzorna pravila za ustanovitev strokovno-obrtnih zadrug je izdala in založila »Deželna zveza obrtnih zadrug v Ljubljani«. Pravila so skrbno in sedanjemu času primerno in prav dobro sestavljena in služijo v vsakem oziru v olajšavo glede sestave pravil pripravljanim odborom. Obrtni oblasti je treba predložiti pet iztisov uzornih pravil in eden iztis si naj pridržijo pripravljali odbor, da vsak čas lahko konstatira kako se je sestava pravil izvršila. Naročati je torej šest iztisov uzornih pravil in sicer pri »Deželni zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani«.

Trimesečni keramični tečaj na srednji tehnični šoli v Ljubljani. Lončarska obrt v Sloveniji je bila soj čas lepo razvita ter je donajala lončarjem lepe zaslužke. Danes s enahaja ta nekdanji cvetoča obrt v stanju propadanja, zlasti radi tega, ker so mladina posveča raje drugim strokam, ki momentano nudijo lepšo existenco. Da bi lončarska obrt, ki je v več krajih v Sloveniji še danes razširjena kot domača industrija, se povzdignila na višjo stopnjo, je Urad za pospeševanje obrti kraljevine Srbov, Hrvatov in Slo-

vencev v Ljubljani nastavljal posebnega keramičnega učitelja, ki naj bi seznanil naše lončarje z vsemi napredki v keramični industriji. V ta namen se namestava ustanoviti na srednji tehnični šoli v Ljubljani stalen keramični oddelek, ki bo zagotavljal naši lončarski obrti praktično in teoretično dobro izvežban naraščaj. S 1. novembrom se otvori prvi 3 mesečni strokovni keramični tečaj. Natančnejše informacije daje Urad za pospeševanje obrti.

Prirezovalni tečaj za čevljarje v Žireh. Dne 7. septembra t. l. je bil zaključek prirezovalnega tečaja za tukajšnje čevljarje, ki se je vršil pod vodstvom potovalnega učitelja za čevljarstvo pri Uradu za pospeševanje obrti kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani v prostorih tukajšnje čevljarске gospodarske zadruge v Dobračevem. Udeležencev (mojstrov in pomočnikov) je bilo 43. Tečaj se je moral radi prevelikega števila deliti v dva oddelka, katerih eden se je vršil dopoldne, drugi popoldne ter je trajal od 25. julija dalje. Vsi udeleženci so pouku kar najmarljivejše sledili ter bili z uspehom jako zadovoljni. Ker so stroški obiskovalcev za sedanje razmere jako majhni, priporočamo vsem čevljarским zadrugam v njih lastnem interesu, da se kar največ poslužujejo ugodne prilike, ki jo jim nudi urad za pospeševanje obrti.

Nekaj besed o uspehu I. obrtne razstave v Mariboru. Razstavo je obiskalo od 8. do 25. septembra 1921 skupno 9757 oseb (vključno vabljeni gostje pri otvoritvi razstave, šole s prosto vstopnino, šole z vstopnino po 50 para, dijaki z vstopnino po 1 dinar in korporacije s prosto vstopnino). — Prodalo se je na razstavi za nad 650.000 K raznih razstavljenih predmetov. — Pojasnil in podatkov o razstavljenih predmetih se je dalo v celem času razstave 931 strankam. — Prireditelji (Slov. obrtno društvo) so dosageli brezdvomno velik moralichen uspeh, kateri daje povod in zagotovilo, da se v bodoče take razstave lahko ponavljajo. Za prihodnje leto je projektirana »Pokrajinska obrtna razstava«, h kateri se pritegnejo tudi pomočniška in vajeniška dela, kar bo za naš obrtno-gospodarski razvoj gotovo velikega pomena. Za razstavljalce-obrtnike se je rajstava tudi gmotno dobro obnesla, kajti dobil je skoraj vsak večja ali manjša naročila. Na razstavi so se občudovale marsikaterega obrtnika-razstavljalca zmožnosti, o katerih pred razstavo ni nikdo vedel. Obrtniki razstavljalci so si naredili na obrtni razstavi brezdvomno neprecenljivo reklamo.

Za Obrtniški dom je daroval gospod Ivan Jakopič, knjigoveški mojster v Ljubljani 500 K. — **Za tiskovni sklad** je daroval gospod Vlačav Rogelj, načelnik Dimnikarske zadruge 200 K. — Hvala vam, zavedni obrtniki!

Lesene jermenice. Tvrška Grajsko Kolovška lesna industrija Feliks Stare, katera je pričela pred 1 letom z izdelovanjem lesenih jermenic je svoj obrat v toliko uredila, da zamore sedaj glede kakovosti konkurirati s tujimi proizvodi. (73-24)

Posestnikom gline (ilovice). Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani naproša vse posestnike, na katerih zemljišču se nahaja finejša ilovica, da mu to sporoče in če le mogoče, dopošljejo oziroma ob priliki donesejo tudi manjšo množino za vzorec. Na obrtni šoli bo vse doposlane gline preizkusil učitelj

za keramiko glede njih vporabljenosti. V interesu vsakega posestnika gline je, da se radevolje odzove, da se more dognati kakovost in množina naših glin, od katerih se da na lahke način doseči lep zaslužek, posebno, ako bi bile sposobne za izvoz.

Mladenčič, 17 let star iz poštene kmetske rodbine se želi priučiti pri kakem mojstru strojnega ključavnničarstva, ki bi imel popolno oskrbo pri mojstru. — Eventualne ponudbe je poslati na naslov: Janez Gaber, Draga 9, p. Medvode.

Izvoz blaga iz Poljske. V pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani je interesentom na vpogled seznam predmetov oziroma izdelkov, ki jih Poljska izvažata.

Nov privredni list. Inicijativom karlovačkih privrednika osnovan je Izdavački Konzorcij Ekonomista, koji počevši od 15. o. mj. izdaje u Karlovcu nov privredni list »EKONOMISTU«. — List je potpuno vanstranačan i neće biti lokalnog karaktera, već redigovan na širokoj ekonomsko-socijalnoj osnovi. — List »Ekonomista« uredjuje redakcioni odbor, a direktorom mu je publicista Ljubomir St. Kosier.

Maksimalni cenovnik za dimnikarska dela

Z ozirom na tozadevno prošnjo deželne zadruge dimnikarjev za Slovenijo v Ljubljani določuje podpisani oddelek v zmislu določil § 51 obrt. reda za čas od 1. oktobra 1921 nadalje do preklica sledeči maksimalni cenik za dimnikarska dela v Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptuj (I) ter v območju pokrajinske uprave za Slovenijo, izvzemši mest Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj (II):

Za enkratno ometanje:

	I.	II.
1. odprtega kuhinjskega ognjišča	6.—	6.60
2. navadnega prolaznega dimnika:		
a) v pritličju	4.—	4.—
b) za vsako nadaljnje nadstropje	1.20	1.60
3. ruskega ali valjastega dimnika:		
a) v pritličju	3.—	3.—
b) za vsako nadaljnje nadstropje	1.—	1.20
4. štedilnika z enim kotličem in eno pečico (vštevši dimno cev do enega metra dolgoti)	6.—	6.—
5. štedilnika z enim kotličem in dvema pečicama (vštevši dimno cev do 1 m dolgoti)	8.—	8.—
6. štedilnika v večjih gostilnah, kavarnah itd. (vštevši dimno cev do 1 m dolgoti)	12.—	12.—
7. štedilnika v zavodih in hotelih (vštevši dimno cev do 1 m dolgoti)	24.—	24.—
8. male železne peči (vštevši dimno cev do 1 m dolgoti)	2.80	3.40
9. srednje velike železne peči (vštevši dimnika do 1 m dolgoti)	4.20	4.80
10. velike železne peči (vštevši dimnika do 1 m dolgoti)	6.—	6.60
11. izvanredno velike železne peči (vštevši dimnika do 1 m dolgoti)	7.20	8.—
12. cevi od vsakega metra	1.20	1.60

13. navadne lončene ali švedske peči (skupno s cevjo do 1 m dolgoti)	13.20	14.—
14. velike kot pod točko 13. omenjene peči	17.—	17.—
15. malega aparata za centralno kurjavo	30.—	30.—
16. srednje velikega aparata za centralno kurjavo	45.—	45.—
17. velikega aparata za centralno kurjavo	60.—	60.—
18. cevi v steklnah in hmeljnih sušilnicah za 1 m	3.—	3.—
19. pekovskega duška	2.20	2.60

Za enkratno požiganje:

20. prolaznega dimnika	15.—	15.—
21. ruskega ali valjastega dimnika	9.—	9.—
22. dimne cevi	7.20	7.60

Za enkratno ometanje:

23. malega kotliča v zasebnih hišah	1.60	2.20
24. srednje velikega kotliča v zasebnih hišah	3.—	3.60
25. velikega kotliča v zasebnih hišah	4.40	5.20
26. prolaznega dimnika v pekovskih obratih (vsakih 14 dni)	6.—	6.60
27. ruskega kot pod točko 26. omenjenega dimnika	4.40	5.20
28. malega kotla v pivovarnah in tovarnah	60.—	60.—
29. velikega kotla v pivovarnah in tovarnah	105.—	105.—
30. izredno velikega kotla v pivovarnah in tovarnah	150.—	150.—
31. za pregledovanje in snaženje novih dimnikov	8.—	8.—

Za enkratno snaženje:

32. malih kanalov v pivovarnah	45.—	45.—
33. velikih kanalov v pivovarnah	75.—	75.—

Za enkratno ometanje:

34. tovarnišk. dimnika do višine 20 m	60.—	60.—
35. tovarnišk. dimnika do višine 30 m	75.—	75.—
36. tovarnišk. dimnika do višine 40 m	90.—	90.—

Za enkratno snaženje:

37. kurilnih cevi pri parnih kotlih:		
navadne velikosti do 40 m	38.—	38.—
navadne velikosti do 60 m	48.—	48.—
navadne velikosti do 100 m	75.—	75.—
38. v nočnem času od 1. aprila do 30. septembra od 20. do 5. ure ter od 1. oktobra do 31. marca od 18. ure do 6. ure se zvišajo gornje cene za 50 %		
39. za delo ob nedeljah in praznikih se zaračuna k gornjim cenam še 50 % poviška		

Ministrstvo za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani, dne 26. septembra 1921.

Dr. Marn, s. r.

Obrtni koledarček za l. 1922. bo izšel tudi letos. Te dni bo upravništvo razposlalo na vse obrtne zadruge in na vsa društva vabilo na naročbo s prošnjo, da zadruge same naberejo naročnike v njenem delokrogu. Naročilni list je vposlati najkasneje do dne 31. oktobra t. l. na upravništvo Obrtnega koledarja v Ljubljani.

Upravništvo Obrtnega koledarja.

Naročnikom »Obrtnega Vestnika« naznanjamo, da je od 2100 naročnikov plačalo naročnino doslej le okrog 1000 naročnikov. Ker se nam ne zdi več primerno znova terjati, prosimo vse tiste, ki list prejema, pa ga ne nameravajo plačati, da ga vrnejo. — Kdor noče koristiti, naj vsaj ne škodi!

Upravništvo »Obrtnega Vestnika«.

Izdajatelj konzorcij »Obrtnega Vestnika«.
Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.
Tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani.

Laneno prejo

in domač sukanec izgotavlja in oddaja Mehanična vrvarna, terilnica in predilnica

Anton Šinkovec, Kranj - Grosuplje.

Cenj. naročila na tovarno v Grosuplju.

JADRANSKA BANKA

Delniška glavica: K 30.000.000.—. Rezerva nad K 10.000.000.—.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Trst, Zader.

Ekspozitura: Kranj. **Brzajavni naslov:** Jadranska.

Velika izbira otročjih vozičkov, dvokoles in šivalnih strojev

po ceni

F. Batjel, Ljubljana
Stari trg št. 28.

Sprejmejo se v polno popravo za emajliranje z ognjem in poniklanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji.

Mehanična delavnica:
Karlovska cesta št. 4.

„TRIBUNA“

(F. Batjel)

tovarna dvokoles in otroških vozičkov

Ljubljana

Karlovska cesta 4.

Zvonarska ul. 1.

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača iz svojega.

Kupuje in prodaja: menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja: čeke; nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih; daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila na menice
in kredite v tekočem računu

vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam.

18, 10—7

Pravi malinovec

se vedno dobiva po najnižjih dnevnih
cenah pri 30, 14—9

Potnik Srečko, Ljubljana,
Metelkova ulica, blizu Belgijske vojašnice.

Istotam se dobijo
ekstraktivni izdelki za sodavičarje.

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg 4.

Telefon št. 508.

Poštno-ček. urad

št. 12.051.

13, 23—19

daje kredite v obrtne svrhe, po
izrednih pogojih, pospešuje usta-
navljanje obrtnih in industrijskih
podjetij, izvršuje vse bančne
transakcije najkulantneje. Vloge
na knjižice in na tekoči račun
obrestuje s

4%

od dne vloge do dne dviga.

M. KUŠTRIN

LJUBLJANA

DUNAJSKA C. 20. — TELF. 470.

PODR. MARIBOR

JURČIČEVA ULICA 9

PRIPOROČA

PNEVMATIKE ZA AUTO

IN KOLESA, TER VSAKE VRSTE

GUMIJEVIH PREDMETOV, ISOLIRANE ŽICE

ZA ELEKTRIČNO NAPELJAVO IN ELEKTROTEH-

NIČNI MATERIJAL PO NAJNIŽJIH DNEVNIH CENAH ! ! ! !